

Конкурсна робота на тему:
**«Функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта в
сучасному англомовному дискурсі»**

Шифр роботи:
Внутрішній стан

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ПРЕДИКАТИ СТАНУ СУБ'ЄКТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НАУКОВІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ.....	6
1.1. Проблема лінгвістичної сутності предикатів стану суб'єкта в англійській мові.....	6
1.2. Специфіка лексико-граматичної репрезентації статальних предикатів в англійській мовній картині світу	11
1.3. Функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта-носія в англійській мові.....	12
РОЗДІЛ II. СЕМАНТИКО-ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДИКАТІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ СТАНУ НОСІЯ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ	15
2.1. Уживання предикатів фізичного й фізіологічного стану істоти..	15
2.2. Особливості предикатів психоемоційного стану носія.....	20
2.3. Предикати «соціального статусу» людини, їхня функційна специфіка.....	26
ВИСНОВКИ.....	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ.....	31

ВСТУП

Ранжування предикатів за семантикою дії та якості має давню традицію. Одну з найперших спроб такого членування здійснив Аристотель, виокремивши 10 філософських категорій, що згодом сформували наріжний камінь «універсальної» семантичної класифікації предикатів у мовознавстві. Надалі чимало авторів оперували саме Аристотелівським апаратом, запропонувавши власне бачення такої таксономії. У подальшому, зауважимо, самі поняття «дія», «якість», «стан» так і не отримали остаточного й якнайповнішого висвітлення в науковій царині, оскільки дослідники при вивченні предикатів відповідного типу відштовхувалися лише від їхніх ознак. Суб'єктоцентризм актуальної наукової парадигми відкриває перспективу для системного дослідження саме предикатів стану, оскільки цей різновид зорієнтований на окреслення почувань, настрою та найменших порухів душі його носія. Усе це дає вагомі припускати, що сучасний англомовний дискурс нагально потребує ґрунтовного вивчення семантичних, функційних та граматичних параметрів предикатів стану суб'єкта, здійсненого на базі компонентного й дистрибутивного аналізу їхніх складників, оскільки чинні класифікації сьогодення різняться як за критеріями представлення, так і площиною подання кожного з них.

Актуальність теми дослідження. Окремі спроби побудови семантичної класифікації предикатів неодноразово зустрічаємо в науковому доробку багатьох лінгвістів (Н. Арутюнова [2], І. Барамигіна [8], А. Камалова [40], О. Селіверстова [49], Ю. Степанов [52], Л. Щерба [57] та ін.). У лінгвістичній практиці проте поки що не існує вираженого семантичного угруповання предикатів стану, заbazованого на чіткій кількості їхніх диференційних смислових компонентів. Важливим видається застосування семантичного підходу до класифікування предикатів стану в англомовному дискурсі, яке ґрунтувалося б як на результатах компонентного аналізу значень одиниць цього різновиду, так і на дослідженні їхніх функційно-граматичних

характеристик. Упровадження морфологічного критерію в науковому висвітленні предикатів стану дає змогу говорити про те, що найпоширенішими їхніми виразниками є ті одиниці, що виражені поєднанням дієслова-зв'язки з іменником, прикметником або дієприкметником. Зважаючи на сказане вище, існує можливість ідентифікувати частиномовну реалізацію одиниць цього різновиду, розглянути їхнє функційне навантаження.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в обґрунтуванні семантичних підтипів предикатів стану суб'єкта в сучасному англомовному дискурсі, ідентифікуванні їхнього функційного потенціалу на синтаксичному зрізі. Для досягнення поставленої мети слід розв'язати такі **завдання**:

- дослідити проблему лінгвальної сутності предикатів стану суб'єкта в англійській мові;
- з'ясувати специфіку лексико-граматичної репрезентації статальних предикатів в англійській мовній картині світу;
- розглянути семантичний діапазон предикатів на позначення стану суб'єкта в англійській мові;
- визначити функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта-носія в англійській мові;
- схарактеризувати предикати «соціального статусу» людини;
- виявити предикати ставлення суб'єкта, їхні особливості.

Об'єктом наукової роботи слугували предикати стану суб'єкта в англомовному дискурсі, а її **предметом** – семантика й валентна структура таких одиниць у сучасній англійській мові.

Матеріал дослідження формують твори англійської та американської літератури XIX–XXI ст. загальним обсягом 12000 сторінок. Загалом проаналізовано понад 4000 зразків мовного матеріалу, вичленуваних методом суцільної вибірки.

Методи дослідження. Розв'язання окреслених вище завдань потребувало застосування комплексної методики лінгвістичного дослідження, яка інтегрувала методи компонентного, контекстуального і трансформаційного

аналізу. Залучено також лінгвістичні прийоми спостереження та порівняння. Дослідження спирається на дедуктивно-індуктивний метод аналізу: від значення – до засобів його вираження, і навпаки, застосовано ономазіологічний та семантичний принципи опису предикатів. Подеколи вжито дистрибутивний метод.

Наукова новизна роботи полягає у спробі побудові цілісної класифікації предикатів стану суб'єкта за семантичним принципом із використанням компонентного аналізу значень предикатів стану та врахуванням їхніх морфологічних характеристик.

Теоретичне значення дослідження вбачаємо в тому, що його результати впотужнять чинну класифікацію предикатів в англійській мові, конкретизують діапазон семантики, морфологічні показники та функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта в актуальному англomовному дискурсі.

Практична значущість наукової розвідки полягає в тому, що проведений аналіз семантики й функціонування мовних одиниць може бути застосований під час укладання тлумачних та асоціативних словників. Основні положення й висновки роботи стануть у нагоді для розробки відповідних розділів курсів теоретичної та практичної граматики англійської мови. Результати роботи можна впровадити також при укладанні посібників, підготовці курсових і магістерських робіт.

Характеристика роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків за розділами, загальних висновків, переліку використаної літератури, переліку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 38 сторінок, із них 30 сторінок основного тексту.

РОЗДІЛ I

ПРЕДИКАТИ СТАНУ СУБ'ЄКТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НАУКОВІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

1.1. Проблема лінгвістичної сутності предикатів стану суб'єкта в англійській мові

Поняття «предикат» уперше виникло в межах логіки. Згодом воно запозичене мовознавством, оскільки передає зв'язок із мовою та мовною діяльністю людини. У широкому значенні під предикатами мають на увазі зв'язки / відношення.

Історично поняття «предикат» вичленовують під час аналізу висловлень природної мови, зокрема, з'ясування їхньої логічної структури і того, як може бути виражений (формалізований) сенс цих висловлень. Сама ідея виділення логічної структури мови поряд із граматичною для потреб логічної дедукції належить Аристотелю. У вузькому значенні в аристотелівській та подальшій «традиційній» логіці під предикатом мали на увазі один із двох термінів судження, а саме той, у якому йдеться про предмет мовлення – суб'єкт. Форму ж висловлення – предикативний зв'язок – зводили при цьому до атрибутивного, коли висловлювалася належність предмета до певної ознаки. Аристотель виділяв 4 типи ознак, здатних відігравати роль «предикатів» – родові, видові, власні й випадкові – так звані предикабілії, типи присудків» [59].

У західноєвропейських термінологічних системах розглядуваним терміном (англ. *predicate*, франц. *predicat*, ісп. *predicado*, італ. *predicato*) послуговувалися при позначенні складу пропозиції, відповідного повідомлення, а також «ядерного» компонента цього складу. Для інших мов (зосібна, слов'янських) його замінено на «присудок», що дозволило уникнути термінологічного змішання логічної та граматичної категорій, але не виключено з лінгвістичного вживання. Із поняттям «присудок» асоціюють насамперед формальний аспект цього члена пропозиції, тоді як із «предикатом» – його змістовний аспект. Саме тому прийнято говорити про формальні типи

присудка (дієслівний присудок), але про семантичні типи предикатів.

У науковому виданні «Семантичні типи предикатів» зазначено, що термін «предикат» уживають на «позначення дієслів, а також різних утворень з «бути», або його нульовою формою, які можуть виступати у функції присудка». Науковець Ю. Степанов розгортає думку, указуючи на те, що його розглядали з точки зору семіології: «предикат – це частина пропозиції, що характеризується з точки зору семантики і її універсальних категорій; предикат – це логічна функція, яка розглядається у таких відносинах: а) за власною семантикою (наприклад, «якість», «стан», «дія» тощо); б) із предметної області допустимих у ній термів, або імен (наприклад, «речі», «люди» тощо); останні так само визначаються в таксономії імен та визначають предикат завдяки явищу семантичної сполучуваності...» [52, с. 354].

Порівняймо ці кваліфікації з англомовними джерелами. Так, у праці «Longman Dictionary of English Language and Culture» предикат – це «частина пропозиції, яка повідомляє певну інформацію про підмет» [108, с. 1051], будучи одним із двох ядерних компонентів пропозиції, а «те чи інше значення дієслова повністю визначається тільки у складі предиката» [47, с. 26].

У сучасній лінгвістиці провідне місце займає дослідження семантики предикатів як конституювальних одиниць висловлення. Предикати пропозиціональної установки, які до того вивчали в межах логіки, зараз опинилися в колі уваги й лінгвістів. М. Блох слушно конкретизує, що предикативному зв'язку властива двоїста природа, оскільки підмет управляє предикатом, визначаючи суб'єкт предикації, а предикат управляє підметом, визначаючи подію предикації, тобто описує дію, стан або якість предикованого суб'єкта [9, с. 225]. Слід, проте, чітко диференціювати потрактування поняття «предикат» у лінгвістиці й логіці, відмежовуючись від «різноманітних способів вживання цього слова з досить невизначеною областю значення (часто під предикатом мають на увазі дієслово, присудок, групу присудка)» [42, с. 60].

Предикат, на думку В. Касевича, слугує організувальним центром семантики висловлення, за його відсутності конструкція «розсипається».

Водночас він повідомляє лише про тип ситуації та її учасників, але не про реальність останніх. Подеколи предикат зумовлює й набір самих учасників у висловленні [42, с. 60].

«Синтетичну» характеристику надає суб'єктові та предикатові Г. Золотова, кваліфікуючи їх як семантико-синтаксичні категорії. Предикат, солідаризуючись із думкою В. Касевича, вона виокремлює як один із двох організувальних моделей компонентів, що виражає ознаку, приписувану суб'єкту, у категоріях часу, модальності й особи [34, с. 431]. За своєю семантикою предикат повідомляє про дію, стан та інші параметри предмета, названі предикованим іменем, тоді як у його категорійно-граматичній природі виявляються типові значення пропозиції [35, с. 168].

Зважаючи на окреслене вище, спостерігаємо значні відмінності у витлумаченні як самої природи предиката, так і комплексу властивих йому категорійних та функційних параметрів. Неоднозначність в інтерпретації Т. Алісова пов'язує насамперед із тим чинником, що розглядуваний предикат належить одразу до трьох вимірів у висловленні, це, зосібна, «до семантичного плану, безпосередньо співвіднесеному з позамовною ситуацією, до комунікативного, що виникає у процесі мовного акту, і до граматичного, де смисловим категоріям перших двох планів регулярно відповідають спеціальні граматичні форми» [1, с. 9]. Значення предиката являє собою ніби окремий кадр, що інтегрує «тіні минулого, контури, які відійшли у вічність» [5, с. 219]. Цілком слушною в цьому разі видається думка про те, що за лінгвальною природою семантичні різновиди предикатів мають бути покваліфіковані у тісному взаємозв'язку із суб'єктом.

У мовознавстві відомі спроби покласифікувати предикати за семантичним принципом, хоча до сьогодні не існує загальноприйнятої системи, заbazованої на «точній кількості їх диференціальних смислових компонентів» [1, с. 10]. Утрадиційнено предикати диференціювали за групами «дія», «якість» тощо. Деякі науковці під час опису їхніх ознак відштовхувалися від понять «дія», «стан» чи «якість», у подальшому це дозволяє припустити

потенційне ранжування кожного з підтипів як за значенням, так і морфологічними характеристиками [53, с. 56]. Детальний аналіз предикатів на позначення стану, зосібна, відповідно до їхньої семантики, зустрічаємо в наукових працях Л. Васильєва [15], А. Камалової [40] та А. Залізняка [33]. Існують, однак, значні відмінності в цих системах, що постали у зв'язку з різними критеріями, покладеними в їх основу. Видається слушною думка про те, що побудова семантичної класифікації, яка ґрунтувалася б і на результатах компонентного аналізу сем предикатів стану, і на вивченні їхніх морфологічних рис, є потребою на часі.

Комплексний підхід до розв'язання цього питання запропонувала О. Селіверстова, вибудувавши семантичну базу формально-морфологічної класифікації та довівши наявність тісного зв'язку між мовною формою та смисловим змістом на класифікаційному рівні [49, с. 137].

У науковому виданні «The Comprehensive Grammar of the English Language» [122] схарактеризовано такі «особисті» стани: а) стан мислення (*know, believe, think, wonder, suppose, imagine, realize, understand*), конструкції з яким зумовлюють наявність підрядної частини у функції додатка: *I understand that the offer has been accepted*; б) емоційний стан, або стан відношення (*intend, wish, want, like, dislike, disagree, pity*), конструкції з якими часто зумовлюють наявність додатка (*She likes to entertain the students*); розглядувані дієслівні предикати вживають у формі Progressive, коли слід наголосити на тимчасовості чи мінливості (*What were you wanting? I was hoping you would give me some advice*); в) стан сприймання (*see, hear, feel, smell, taste*), а також ті одиниці, що описують зовнішність (*seem, appear*): *He appears to be very friendly*; д) стан фізичного відчуття (*hurt, ache, tickle, itch, feel cold*), спостережено вживання форм Progressive та Non-progressive в межах цієї цікавої категорії під час опису тимчасових ситуацій: *My foot hurts / is hurting; My back aches / is aching*.

Укажемо, що дієслово *feel* є багатозначним, а тому можемо зустріти його вживання в усіх перерахованих вище підтипах: а) *I feel that the play will be a success*; б) *We felt very angry*; в) *The ground feels soft*; д) *She feels sick*.

Г. Джексон у праці «Grammar and Meaning» [100] виокремлює такі різновиди стану як ситуативні типи висловлень (зауважмо, що ядром таких висловлень науковець вважає саме дієслово, незважаючи на термін «ситуативний тип», тому запропоновану ним систему цілком слушно можна вважати класифікацією дієслів у предикативній функції, а отже, предикатів): а) стан «якості» (*It was a quiet place*); б) «тимчасовий» стан (*She was silent again*); в) стан людини (суб'єктивний стан розуму, почуттів), який так само вможливорює підгрупи «розумового» стану (*Andrea knew that it was purposeless to stay*), «емоційного» стану, або стану «відношення» (*I do not like the risk*), стану «сприймання» (*She could hear faint voices the other side*) та стану «фізичного відчуття» (*It hurt most when she tried to twist the floor outwards*); г) стан локалізації в просторі (*stance*) (*She was standing right in front of him*; *The couple were sitting on a low couch against one wall*) [100, с. 92].

Важливо вказати, що всі предикати на позначення стану мають перелік типових характеристик, властивих їхній семантиці, з-поміж них Т. Булігіна диференціює такі: а) предикати стану описують не «властивості», а «явища»; б) вони також описують тимчасові «стадії» існування ... особи, приписуючи йому саме як індивідууму ознаки, актуальні для визначеного відрізка часу (або для кількох часових проміжків), у цьому разі ознака є тимчасовою, «випадковою»; в) нездатність предикатів стану поєднуватися з родовими термами; г) позначення (подібно до більшості дієслівних предикатів, але нарізно від більшості іменних предикатів) квантифікованих явищ; д) статальність; е) тривалість; є) неконтрольованість [12, с. 33]. Ці риси можна доповнити й зорієнтованістю на суб'єкт стану [49, с. 124] та фазовим характером існування самого стану [49, с. 127]. Одиниці досліджуваного зразка займають проміжний статус між процесами і діями з одного боку та властивостями (якостями) – з іншого. Обмежена тривалість у часі, проте, протиставляє стан як діям і процесам, так і іманентним властивостям, об'єднуючи їх із тимчасовими властивостями [8, с. 20]. На ще одну спільну властивість предикатів цього різновиду вмотивовано вказує Ю. Степанов,

сигналізуючи про відсутність при предикатах стану об'єкта, відмінного від суб'єкта-носія стану [52, с. 298], оскільки вони мають лише одну обов'язкову семантичну валентність – валентність на суб'єкт-носії стану (*Peter is happy*).

Отже, поняття «предикат» є складним і багатогранним. У лінгвістиці зроблено чимало спроб систематизувати, класифікувати предикати, відштовхуючись від як від значення, так і граматичних ознак. Незважаючи на різні критерії, використовувані дослідниками, неспростовним є факт, що предикати стану мають специфічні семантичні ознаки, що вияскравлюють цю групу серед інших типів.

1.2. Специфіка лексико-граматичної репрезентації статальних предикатів в англійській мовній картині світу

Як відомо, група предикатів стану об'єднує значну кількість одиниць, що не мають єдиновстановленої граматичної форми репрезентації. Так, вони можуть бути зреалізовані за допомогою різних морфологічних параметрів. В українській мові їхню семантику типово передають дієслова (*Він веселиться*), прикметники (*Він веселий*), прийменниково-відмінкові форми субстантивів (*Він у печалі*) та предикативи (*Йому весело*). В англійській же мові за морфологічними рисами виокремлюємо дієслова (*He adores this painting*), поєднання дієслів-зв'язок із прикметниками, дієприкметниками II чи іменниками (*He feels sad / worried / shame*). На цьому зрізі прикметною видається класифікація, запропонована Л. Щербою [58] за формальним підходом, де вичленувані предикати зі значенням дії (процесу), стану та якості мають морфологічні параметри відповідних частин мови. Цю точку зору послідовно втілено в опис морфологічного ладу англійської мови Б. Ільїшем [38, с. 240].

Мови світу істотно різняться залежно від того, яке граматичне потрактування у них отримують предикати стану. Найчастіше стативи морфологічно представлені дієсловами, виформовуючи граматичне ядро цієї групи. Що стосується прикметників, то слід зауважити, що в різних мовах,

навіть являючи собою окремий граматичний клас, вони виявляють певною мірою спорідненість / близькість до дієслів. Так, у класичній латині або грецькій мові прикметники є своєрідним граматичним підкласом імен, ніж дієслів (за майже ідентичним набором категорій і засобів їх вираження). В англійській мові прикметники (за якими зафіксовано морфологічну категорію ступенів порівняння) рівновіддалені від імен та від дієслів.

Quirk, Greenbaum, Leech і Svartvik виділяють динамічне й статальне значення дієслів на підставі порівняння дієслова з відповідним йому абстрактним іменником. Автори припускають, що можливо провести відмінність між динамічними (обчислювальними) значеннями і статальними (необчислювальними) значеннями, коли дієслова з динамічним значенням уживають у наказовому способі на відміну від дієслів зі статальними значеннями: *Learn how to swim; *Know how to swim*. У деяких випадках, однак, дієслово може бути або динамічним, або статальним (як результат певної події), пор.: *I've got the idea / I get the idea; I've forgotten / I forget*. За концепцією української граматики таке протиставлення йменоване як відмінність, пов'язана з дієслівним та недієслівним вираженням предиката: «динамічність» оголошено властивістю дієслів та протиставлене «статальності», прив'язаної до недієслівної реалізації предиката.

Отже, типовими морфологічними виразниками предикатів стану в англійській мові є дієслова, поєднання дієслова-зв'язки з прикметниками, дієприкметниками та іменниками.

1.3. Функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта-носія в англійській мові

На основі аналізу морфологічної структури предикатів стану суб'єкта-носія англійської мови можна виділити два основних морфологічних типи: а) предикат, виражений дієсловом (*Peter is sleeping now*); б) предикати, зреалізовані поєднанням дієслова-зв'язки стану з прикметником, іменником, дієприкметником або стійким іменним словосполученням (*Peter is angry; Peter*

feels anger; Peter is frozen; Peter is freezing; Peter is cool as a cucumber). Другий морфологічний підтип частково являє собою складений іменний присудок, на який указують автори підручників із теоретичної граматики англійської мови. Він сформований із дієслова-зв'язки та іменника або дієслова-зв'язки і прикметника [9; 50; 38; 45; 63].

Дієслова-зв'язки є окремим типом дієслів, який деякі лінгвісти розглядають у різних класифікаціях. На сьогодні немає одностайності щодо визначення цих дієслів, їхнього функційно-семантичного статусу, сполучуваності та системності. Дослідження форм і типологічних особливостей конкретних мов привело багатьох учених до її витлумачення як компонента складеного іменного присудка (О. Потебня). Зв'язки характеризують дві функції: формальну – вираження синтагматичного зв'язку між підметом та присудком та змістовну – твердження істинності судження (час, модальність).

Деякі науковці вважають, що зв'язка, так само, як і суб'єкт-носії та предикат, є обов'язковим елементом семантичної структури пропозиції. І. Шатуновський зауважує, що «зв'язка являє собою ідею з'єднуваності уявлень (концептів), що утворюють комунікацію (пропозицію)» [56, с. 77]. Слова, значення яких зводяться до «зв'язки», нерелевантні. Якщо імена позначають предмети, а предикати – їхні ознаки, то «зв'язки» не співвідносять із будь-яким елементом об'єктивної дійсності. Вони позбавлені «реального» значення. Е. Бенвеніст наголошує на тому, що «... немає ніякого природного і необхідного зв'язку між дієслівним поняттям «існувати, бути, бути в дійсності і функцією «зв'язки». Розглянувши дієслова-зв'язки стану суб'єкта, припустимо, що кожен із них має власне лексичне значення, яке зберігається під час виконання такими одиницями зв'язкової функції у реченні. Вони можуть перебувати у різних видо-часових формах залежно від того, до якого семантичного типу належить предикат. О. Смирницький [50, с. 90] указує на значні розбіжності щодо трактування функційно-семантичного статусу дієслів-зв'язок. Так, дослідник підкреслює, що в англійській мові зв'язками можуть служити різні дієслова – як із менш, так і з більш яскравим лексичним значенням [51, с. 371]. Одні

дієслова завжди є зв'язками (англ. *become*, укр. *стати*), інші виконують цю функцію зрідка, будучи повнозначним словом, треті ж займають проміжну позицію (*get* – ставати: *It was getting dark* (*Ставало темно*), *turn* – ставати, обернутися: *Він обернувся вовком*, *She turned red* (*Вона почервоніла*) [51, с. 372].

А. Даунінг і Ф. Лок зазначають, що найчастіше вживаним дієсловом-зв'язкою є *be*. Інші дієслова, які можуть виконувати цю функцію, надають додаткову семантику до зв'язкової функції: сенсорну (*look, feel, smell, sound, taste*), ситуаційну (*stand, lie, stay, remain, keep*) чи належну процесу становлення (*become, get, go, grow, turn*) [83, с. 98].

У Longman Grammar of Spoken and Written English [64] дієслова-зв'язки поділяють на дві основні категорії: а) дієслова-зв'язки стану (*be, seem, appear, keep, remain, stay*); б) «результативні» дієслова-зв'язки (*become, get, go, grow, prove, come, turn, turn out, end up, wind up*).

Комбінаторика зв'язкових дієслів, на думку В. Бурлакова, є чітким засобом їх морфологічного ідентифікування, оскільки «з усіх підгруп дієслів лише зв'язкові можуть утворювати поєднання з ім'ям прикметника, наприклад, *to be / become / seem / feel / appear / remain, etc. + happy*» [12, с. 72]. Значна частина зв'язкових дієслів комбінується як із прикметником, так і з іменником чи його еквівалентами. Вони також виявляють потенціал поєднуватися з дієприкметниками (*become + frightened / astonished / amazed / bored*) [12, с. 73], хоча їхня неспроможність комбінуватися з прислівниками яскраво засвідчує той, факт, що відрізняє зв'язкові дієслова від повнозначних.

Отже, найпоширенішим граматичним репрезентантом предикатів стану є дієслово. Інший морфологічний тип ураховує поєднання дієслівної зв'язки з іменними частинами мови чи словосполученнями.

РОЗДІЛ II

СЕМАНТИКО-ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДИКАТИВ НА ПОЗНАЧЕННЯ СТАНУ НОСІЯ В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

2.1. Уживання предикатів фізичного й фізіологічного стану істоти

Предикати фізичного стану є особливим типом предикатів, що позначають стан істоти. Такі стани, зауважує Г. Золотова, «виникають ніби в точці перетину лінії буття, існування у часі об'єктивної дійсності та лінії сприйняття суб'єкта мовлення» [34, с. 75]. Носіями фізичного стану можуть бути нежива природа (предмети, природні явища, довкілля) та живі істоти (людина, тварини) [54, с. 120]: *Морозно; дощ. На вулиці шумно.* Для деяких станів локалізованість у певній частині тіла є обов'язковою. Так, наприклад, не типовим є висловлення **I ache*, але типовим *My feet ache*. Предикати цієї групи зазвичай виражені поєднанням дієслова-зв'язки стану з прикметником або дієприкметником II, а також різними ідіоматичними виразами, ужитими з дієсловами-зв'язками стану.

1. Предикати стану втоми. Найпоширеніший і стилістично нейтральним є вираження предикатів підгрупи за допомогою *to be tired*. До цієї підгрупи належать такі предикати, як *be (seem, appear, remain, look, feel) all in, beat, bleary (blear), bleary-eyed (blear-eyed), burned-out (burnt-out), bushed, careworn, dead, dog-tired, drained, drowsy, exhausted, fagged, fatigued, haggard, jaded, knackered, raddled, ragged, sleepy, spent, unrefreshed, unrested, washed out, wearied, weary, whacked, worldweary, worn out*, наприклад: «***I'm tired***, Ray. *Old and tired. I'd have to train him and all. It's not worth it*» [J. Grisham, p. 107]; *Her face was drawn and haggard from sleeplessness* [Ch. Dickens, p. 74].

2. Предикати стану бадьорості і фізичної активності. Основне значення предикатів аналізованої підгрупи – *be energetic* («бути повним енергії, активним»). Загалом до цієї підгрупи входять одиниці *be (seem, appear, remain,*

look, feel) active, animated, breezy, brisk, canty, driving, dynamic, energetic, forcible, full of energy, indefatigable, industrious, kinetic, lively, lusty, potent, powerful, red-blooded, refreshed, relaxed, rugged, snappy, spirited, sprightly, sry, stalwart, strenuous, strong, sturdy, tireless, tough, unflagging, untiring, unwearying, vigorous, vital, vivacious, zippy, etc., наприклад: *The first fellow was a bit too active, but the second was caught by the under-gardener, and only got away after a struggle* [Conan Doyle, p. 85]; T.

3. Предикати стану сну, основне значення експлікує одиниця *be asleep*. Слід зазначити, що предикат *be asleep* синонімічний предикату *be sleeping*.

4. Предикати стану «неспання» мають основне значення *be awake* «бути в стані неспання, не спати». Деякі предикати, які входять у зазначену підгрупу, поряд з основним значенням «не спати» (*be awake*) мають інші значення, скажімо, «бути насторожі» – *be alert, be watchful, be on guard* або «не спати через безсоння» – *be sleepless*. До предикатів зі значенням «не спати» зараховуємо *be (seem, appear, remain, look) aroused, astir, awake, awakened, not sleeping, out of bed, wakeful, unsleeping, up, wide-awake, etc.*, наприклад: *Now they've gone back to **whatever state they were in...** before. **Sleeping?** No. **Not sleeping.** Something else. Organic cold storage* [S. King, p. 312]. Предикати зі значенням «бути насторожі» виражені так: *be (seem, appear, remain, look) alert, on guard, on the alert, on the lookout, watchful, vigilant, etc.*: *On several occasions, as before, I picked up (the phone) only to realize that they **were alert** for any interference* [Ludlum, p. 216]. Предикати зі значенням «не спати через безсоння» мають таку репрезентацію: *be (seem, appear, remain, feel, lie) sleepless*, наприклад: *Why? Billy thought, **lying sleepless** in his clinic bed with the raised invalid sides. You didn't spare me anything else* [S. King, *The Thinner*, p. 55].

5. Предикати хворобливого стану об'єднують значення *be ill* – «бути хворим». У більшості випадків предикати цієї підгрупи виражені сполученнями дієслів-зв'язок стану з прикметниками, дієприкметниками II або стійкими поєднаннями (*feel under the weather*) (*be (seem, appear, remain, look, feel, lie)*

afflicted, aguish, ailing, bedfast, bedridden, bedrid, diseased, dizzy, feeble, feverish, feverous, green, ill, indisposed, infirm, laid up (with some disease), nauseated, numb, off-colour, peaked, (feel) poorly, qualmish, queasy, queer, sick (airsick, carsick, seasick), sick-abed, under the weather, unwell, weak): «He was sick last year», Harry Rex said, then swallowed something liquid [J. Grisham, p. 249].

Сюди ж зараховуємо предикати, які виражають аномальні стани окремих частин тіла, виявляють себе у відчуттях болю, дискомфорту або втрати чутливості (*ache, burn, hurt, pain, sting, smart, throb; be (seem, appear, remain, look, feel) sore, insensible, numb, benumbed*): *His (Ryan's) shoulder ached in a distant sort of way with the promise of more to come. His mouth tasted like a urinal, and the rest of his body was stiff and sore [T. Clancy, The Patriot Games, p. 11]*

6. Предикати «зціленого стану» позначають стан суб'єктів, які відчували хворобливий стан у минулому, а на момент висловлення перебувають у «зціленому» стані або у процесі «зцілення». Основне значення таких предикатів – *be recovered*. Загалом вони виражені сполученням дієслів-зв'язок стану з прикметниками, дієприкметниками II або I, а також дієсловами або дієслівними сполученнями. Суб'єкти у пропозиціях з предикатами «зціленого стану» зазвичай представлені іменниками на позначення істот, іменниками, які позначають окремі частини тіла або органи істот, іменниками зі значенням «рана» (*wound, injury, hurt*), ужитими як у прямому (фізична рана), так і переносному сенсі (душевна рана) (*be (seem, appear, remain, look, feel) all right, better, convalescent, cured, fine, good, healed, on the mend, recovered, recovering, recuperated, recuperating, revived, well*) – дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або I; (*convalesce, heal, improve, mend, pull through, rally, recover, recuperate, return to health, regain one's strength (health), take a turn for the better*) – дієслова та дієслівні сполучення: *The computers were index linked to the Galactic stock market prices you see, so that we'd all be revived when everybody else had rebuilt the economy enough to afford our rather expensive services [D. Adams I, p. 60].*

7. Предикати стану голоду і спраги мають значення «бути голодним» (*be*

hungry) або «відчувати спрагу» (*be thirsty*). Предикати підгрупи зазвичай виражені а) поєднаннями дієслів-зв'язок стану з прикметниками або дієприкметниками II; б) дієсловами або в) поєднаннями дієслів *feel, experience, endure, have, suffer from, undergo, bear, withstand, know* з іменниками, які мають значення *hunger* або *thirst* так: а) *be (seem, appear, remain, look, feel) hungry, empty, famishing, hollow, ravenous, starved, voracious, peckish, thirsty, arid, dry, parched, unslaked, unquenched, craving water*; б) *hunger, starve, famish*; в) *feel hunger, desire for food, famine, hungriness, emptiness, gluttony, appetite, starvation, voracity, thirst, dryness, thirstiness, parchedness, drought: At the moment I didn't feel hungry or thirsty either, although days might have passed since I last put something in my stomach* [J. Gardner, p. 151].

8. Предикати стану «ситості» мають значення *be full of (food or drink)*. Загалом виражені поєднанням дієслів-зв'язок стану з прикметниками, дієприкметниками II або I (*be (seem, appear, remain, look, feel) full, filled, fed, glutted, gorged, replete, sated, satiated, satisfied, stuffed, brimming, brimful, packed, jam-packed, loaded, chock-a-block, chock-full, choke-full, watered*): «*There's two Ring-Dings left*», Heidi said briskly. «*Have one*». «*I don't want one. I'm full Daddy, are those people*»? «*You'll never have a thirty-eight-inch bust if you don't eat*», Heidi told he [S. King, pp. 20–21].

9. Предикати «стану сп'яніння» мають основне значення *be drunk* і представлені у пропозиціях поєднанням дієслів-зв'язок стану з прикметниками, дієприкметниками II або стійкими словосполученнями (*be (seem, appear, remain, look, feel, sound) drunk, drunken, intoxicated, inebriated, beery, blind drunk, blitzed, besotted, bombed, boozy, bibulous, crocked, cockeyed, crapulent, crapulous, fuddled, half-seas-over, high, loaded, maudlin, mellow, pie-eyed, pixilated, plastered, slopped, sloshed, smashed, soaked, soused, stoned, tanked, tiddly, tight, tipsy, wasted, well-oiled, in a state of intoxication, in one's cups, etc.*): *Oh, yeah, they'd only done it because both were loaded with drugs fed to them through their food or in pill form, but they were both sentenced to death and...* [T. Clancy, Rainbow Six, p. 261].

10. Предикати «стану тверезості» представлені поєднанням дієслів-

зв'язок із прикметниками або дієприкметниками II, які мають значення «бути тверезим» – *be sober (be (seem, appear, remain, look, feel, sound) sober (cold sober, stone-sober), abstemious, abstinent, dry, clean, moderate, not drunk, teetotal, temperate, uninebriated, unintoxicated, unruffled, unflustered, unperturbed, etc.): Forrest sounded sober – strong voice, clear words. As soon as he said «Hello, Bro», Ray listened to see what kind of shape he was in. It was instinctive now, after years of phone calls at all hours, from all places, many of which he, Forrest, never remembered. He said he was fine, which meant he was sober and clean, no booze or drugs, but he did not say for how long [J. Grisham, p. 190].*

11. Предикати «термічних характеристик організму» передають стан суб'єкта, який виявляється у відчуттях перегріву або переохолодження, їх основними значеннями є значення предикатів *be cold* і *be hot*. Предикати стану «переохолодження організму» мають такий вигляд: а) *be (seem, appear, remain, look, feel, stand) cold (acold, ice-cold, as cold as ice, stone-cold), chilly, frozen, algid, benumbed, numbed, shivery* (дієслова-зв'язки стану + прикметник або дієприкметник II); б) *freeze, shiver* (власне-дієслова): «*You're a gentleman, Richard*», Billy said. *The words came out in a guttural slur and he had to clear his throat. He felt too cold* [S. King, *The Thinner*, p. 91]. Предикати стану «перегріву організму» зреалізовані так: *be (seem, appear, remain, look, feel, stand) hot, hottish, warm, heated, heated up, boiling, baking, burning, frying, roasting, steaming, sultry, stifling, stuffy, suffocating, scalding, oppressive, overheated, sweating, in a sweat, like a furnace, like an oven, hot as fire*, наприклад: *The hammer numbed her flesh for a moment and then the heat was back, an expanding furnace glow that was baking her from the inside out* [S. King, *The Tommy knockers*, p. 232].

12. Предикати «стану життя / смерті» мають значення *be dead / alive*. Суб'єкти у пропозиціях з такими предикатами виражені іменниками на позначення істот так: а) предикати зі значенням *be dead* – *be (seem, appear, remain, look, lie) dead, at peace, at rest, deceased, departed, gone, passed away, no more, done for (coll.), brain dead, stone-dead, breathless, inanimate, pulseless,*

fallen, lifeless, etc., наприклад: «*I'm sorry, Dave, but in accordance with special subroutine C1435-dash-4, quote. When the crew **are dead or incapacitated**, the onboard computer must assume control, unquote*» [A. Clarke 1, p. 61]; «*This is it!*» Ron moaned, as they pushed helplessly at the door, «***We're done for!** This is the end!*» [J. Rowling I, p. 65]. Серед предикатів зі значенням *be dead* також можна виділити підгрупу предикатів, що позначають стани, які настали в результаті насильницької смерті – *be (seem, appear, remain, look, lie) assassinated, murdered, slain, killed, executed, etc.*, наприклад: *He was wounded by the Ores, and many of his folk and his tree-herds **have been murdered and destroyed*** [J. R. R. Tolkien II, p. 39]; б) предикати зі значенням *be alive* – *be (seem, appear, remain, look, feel, stay) alive, live, living, animate, breathing, existent, existing, in existing*, наприклад: *Ron also started teaching Harry wizard chess. This was exactly like Muggle chess except that the figures **were alive**, which made it a lot like directing troops in battle* [J. Rowling I, p. 81].

Отже, предикати фізичного й фізіологічного стану являють собою особливий тип предикатів, які позначають стан суб'єкта, суб'єкт у цьому разі виражається іменником, що позначає частину тіла людини або тварини.

2.2. Особливості предикатів психоемоційного стану носія

Предикати зі значенням психічного стану привертають пильну увагу дослідників. Однак загалом наковці фокусуються на дієслові з цим значенням. Так, у роботах О. Пешковського, О. Шахматова, П. Фортунатова вони отримали назву «дієслова внутрішніх, психічних переживань». Майже в кожному дослідженні прямо або опосередковано виражено розуміння емоцій як явищ, що мають місце в реальних стосунках людей, і як фактів психіки окремої людини [14, с. 47]. Так, М. Крючкова виділяє 9 семантичних груп зі значенням психічного стану, тоді як С. Цейтлін – 12, І. Валуйцева – 22, Л. Сахарчук – 29.

Розглядаючи семантичний тип предикатів «психічного стану», вважаємо обґрунтованим виділити такі підгрупи семантичного типу: а) предикати

настрою; б) предикати хвилювання (занепокоєння); в) предикати невдоволення (злоби, гніву); г) предикати «задоволеності / незадоволеності»; д) предикати радості / печалі»; е) предикати сорому, жалю; є) предикати здивування; ж) предикати страху; з) предикати стану розуму. Прикметно, що в цій групі не зустрічаємо іменників на позначення певної частини тіла, оскільки йдеться про цілісність сприймання (*My leg hurts; My nose is cold*).

1. Предикати настрою позначають стан, у якому знаходиться суб'єкт, коли переживає певний настрій. У цій підгрупі можна виділити такі основні значення: а) «бути в поганому настрої» – *be depressed* – зреалізований так: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або стійкі словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look) depressed, downcast, down, downhearted, heavy-hearted, disheartened, discouraged, dispirited, dejected, despondent, dour, dismal, blue, broody, sad, unhappy, crestfallen, chapfallen, cheerless, gloomy, glum, low, low-spirited, lugubrious, melancholy, mopy, mopish, morose, overthrown, prostrate, sullen, sulky, saturnine, in bad mood, in the doldrums, at a low ebb, down in the mouth, (down) in the dumps, out of sorts, etc.*): «*Nothing*». *The chameleon smiled. «Im just tired and probably a little discouraged»* [R. Ludlum, p. 153]; дієслова або стійкі дієслівні сполучення (*mope, moon around (about), have a fit of the mopes, brood, sulk, stew, pout, grizzle, etc.*): *Sam and Sue mope over the results of the experiment* [WordNet 2.0]; б) «бути в гарному настрої» – *be cheerful* – представлені так: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або стійкі прийменникові чи іменні словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look) cheerful, cheery, of good cheer, chirpy, chipper, contented, beamish, blithe, blithesome, bright, buoyant, debonair, delighted, enthusiastic, exhilarated, exultant, elated, exuberant, euphoric, ecstatic, glad, genial, gleeful, gratified, happy, high-spirited, invigorated, jaunty, joyous, joyful, jubilant, lighthearted, lightsome, overjoyed, pleased, satisfied, thrilled, in good mood, in good spirits, on top of the world, on cloud nine, pleased as Punch, tickled pink, in (the) seventh heaven, over the moon, at ease, etc.*): *Kung-fu films*

returned with a vengeance and everybody **was happy** [J. Griskam, p. 38]; дієслова або стійкі дієслівні сполучення (*have the mind at ease, put a good face upon, keep up one's spirits, see the bright side, cheer up, chirrup, chirk up, beam, jolly along, jolly up, drive dull care away, kick up one's heels, keep a stiff upper lip, feel one's oats, etc.*): Harry **cheered up** a bit when he found a bottle of ink that changed color as you wrote [J. Rowling I, p. 32]; в) «бути в настрої що-небудь робити / зробити», виражене так: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або стійкі словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look) in the mood, ready, willing, eager, keen, inclined, (well)-disposed, minded, intent, zealous, fervent, fervid, hot-headed, earnest, agog, ardent, anxious, determined, ripe, about to do smth., happy to do smth., etc.*): Just as Ray **was about to break and bolt through the crowd**, he heard one of them say, «It's good» [J. Grisham, p. 94]; дієслова або стійкі дієслівні сполучення (*feel like, incline, intend, lean to (towards), etc.*): '**I feel like singing myself,**' laughed Frodo. «Though at the moment I **feel more like eating and drinking!**» [J. R. R. Tolkien I, p. 135]; дієслова *feel, have* + іменники (*feel (have) inclination, disposition, predisposition, leaning, etc.*): And as he waited, he felt, more urgent than ever before, the command that he should put on the Ring. But great as the pressure was, he **felt no inclination** now to yield to it [J. R. R. Tolkien II, p. 180].

2. Предикати хвилювання (занепокоєння) позначають стан хвилювання, занепокоєння суб'єкта. Основні значення розглянутих предикатів – *be worried* («бути занепокоєним») та *be excited* («бути схвилюваним»). Предикати зі значенням *be worried* («бути занепокоєним») зреалізовані так: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або стійкі словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look) worried, agitated, agonized, anxious, anguished, apprehensive, concerned, disquieted, distraught, distressed, disturbed, fearful, fretful, nervous, perturbed, tense, etc.*): «Money. Not now, he say, claims he's not broke, but he's **concerned** about the house and the estate and wants to make sure you don't screw him» [J. Grisham, p. 148]; власне-дієслова *worry, fret, agonize, stew, bite (chew) one's nails, sweat blood (bullets), etc.*: They **worry** that there was a traffic

accident [WordNet 2.0].

Предикати зі значенням *be excited* (бути «схвилюваним») мають такий вияв: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II або стійкі словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look) excited, aflame, agitated, agog, (aroused, beside oneself, discomposed, disconcerted, discomfited, disturbed, edgy, on edge, emotional, feverish, fevered, frenzied, fidgety, frenetic, flustered, hysterical, nervous, perturbed, ruffled, stirred (up), stimulated, uneasy, upset, worked up, etc.*: *A dark featureless mass once more filled the screens – the planet rolling away beneath them. They watched for a moment in silence, but Zaphod **was fidgety with excitement*** [D. Adams I, p. 46].

3. Предикати невдоволення (злоби, гніву) мають основне значення – *be angry*. У пропозиціях ці предикати представлені такими конструкціями: дієслова-зв'язки стану + прикметник, дієприкметник II, стійкі прийменникові або іменні словосполучення (*be (seem, appear, remain, feel, look, stay) angry, angered, aggravated, annoyed, beside oneself (with anger or fury), cross, displeased, enraged, exasperated, fierce, fiery, flushed with anger, furious, heated, hot, hot under the collar, huffy, in a stew, in high dudgeon, indignant, incensed, inflamed, infuriated, irascible, irate, ireful, irritated, livid (with wrath), mad (with rage), maddened, nettled, on the warpath, out of one's mind, outraged, piqued, provoked, rabid, rageful, resentful, savage, splenetic, (all) steamed up, umbrageous, up in arms, vexed, wild, wrathful, wroth, wrothful, etc.*): *She **stayed huffy** a good while* [Mark Twain]; дієслова або стійкі дієслівні сполучення (*rage, rant, rave, ramp, storm, combust, lose one's temper, have a tantrum, fulminate, fume, foam (froth) at the mouth, flush with anger, stew, smolder, boil, seethe, simmer, lose one's cool, fly off the handle, chafe, fret, bluster, convulse with rage, blow one's stack (a fuse), etc.*): *The doctor **flushed with anger*** [A. Conan Doyle, p. 125].

4. Предикати «задоволення / незадоволення» мають основні значення *be satisfied / be dissatisfied*. У пропозиціях вони представлені сполученнями дієслів-зв'язок стану з прикметниками або дієприкметниками II так: Предикати «задоволення» – *be (seem, appear, remain, feel, look, stay) pleased,*

happy, delighted, gratified, grateful, satisfied, content, contented, thankful, thrilled, tickled pink, pleased as Punch, on cloud nine, in seventh heaven, on top of the world, walking on air, over the Moon, chuffed, comforted, complacent, etc., наприклад: *Ford leant back on the mattress with his hands behind his head and **looked** infuriatingly **pleased** with himself* [D. Adams I, p. 22]. Предикати «незадоволення» – *be (seem, appear, remain, feel, look, stay) discontented, discontent, dissatisfied, unsatisfied, ungratified, malcontent, exigent, disappointed, displeased, fed up, frustrated, unhappy, disgruntled, annoyed, browned off, cheesed off, brassed off, sick and tired, sick to the teeth, etc.*, наприклад: *He **wasn't angry or bitter, just frustrated** that his father could once again dictate so much* [J. Grisham, p. 6].

5. Предикати «сорому», «жально» мають таку репрезентацію – *be ashamed, feel sorry*. Розглянуті одиниці представлені такими структурами: дієслова-зв'язки стану + прикметник або дієприкметник II (*be (seem, appear, remain, feel, look) ashamed, abashed, chagrined, contrite, disgraced, discredited, dishonored, embarrassed, guilty, humiliated, mortified, penitent, regretful, red-faced, remorseful, rueful, shamefaced, sheepish, shamed, sorry, etc.*, наприклад: *Chavez looked around and saw that his team didn't seem tense at all, and **was** both amazed at the fact, and **slightly ashamed** that he was so pumped up* [T. Clancy, p. 45].

6. Предикати «здивування» мають основне значення *be surprised* та виражають стан «здивування» суб'єкта. Значною мірою вони представлені сполученнями дієслів-зв'язок стану з прикметниками або дієприкметниками II (*be (seem, appear, remain, feel, look) surprised, shocked, astounded, astonished, astonished, amazed, dazzled, dumbfounded, fascinated, flabbergasted, gobsmacked, jiggered, speechless, staggered, startled, stricken, stunned, stupefied, taken aback, taken by surprise, thunderstruck, unsuspecting, unwarned, etc.*): *Ford stared at Arthur, and Arthur **was astonished** to find that his will was beginning to weaken* [D Adams I, p. 6].

7. Предикати страху позначають тривожний, неспокійний стан суб'єкта. Основне значення предикатів – *be afraid*. У пропозиціях предикати підгрупи

представлені такими структурами: дієслова-зв'язки стану + прикметник або дієприкметник II (be (seem, appear, remain, feel, look) afraid, afraid of one's shadow, frightened, in fear, scared, in a fright, fearful, timid, timorous, chicken-hearted, tremulous, shaky, apprehensive, restless, (stand) aghast, awestricken, horror-stricken, terrorstricken, panic-stricken, panic-struck, panicked, panicky, frightened to death, white as a sheet, pale as death, pale as ashes, pale as a ghost, breathless, in hysterics, terrified, horrified, petrified, etc., наприклад: He **felt panicked** before each exam [WordNet 2.0].

8. Предикати стану розуму мають справу з інтелектуальною діяльністю людини й виражають основні значення а) *be mad* – стан «божевілля»; б) *be sane* – стан суб'єкта, який знаходиться при здоровому глузді; в) *be conscious* – стан суб'єкта, який знаходиться у свідомості; г) *be unconscious* – стан суб'єкта, який знаходиться без свідомості, знепритомнів. Одиниці такого зразка виражені загалом сполученнями дієслів-зв'язок з прикметниками, дієприкметниками II або стійкими словосполученнями так: а) *be (seem, appear, remain, look, feel) mad, insane, brainsick, crazy, demented, distracted, disturbed, sick, unbalanced, unhinged, out of one's mind, out of touch, etc.*, наприклад: «That's a pretty unpleasant way to behave isn't it?» «Is it?» asked the old man mildly. «I'm sorry, **I'm a bit out of touch**» [D. Adams I, p. 60]; б) *be (seem, appear, remain, look, feel) sane, of sound mind, in one's right mind, lucid, etc.*, наприклад: It was crazy! But then he **was not sane**. Sane as a man with a memory **was sane**. Carlos. Find Carlos! [R. Ludlum, p. 93]; в) *be (seem, appear, remain, look, feel) conscious, semi-conscious, self-conscious, self-aware, sentient, etc.*, наприклад: «Fine, I'm fine», Bobbi repeated, and she fell forward, **semi-conscious**, into Gardener's arms [S. King, p. 72]; г) *be (seem, appear, remain, look, feel) unconscious, cold, comatose, semicomatose, insensible, senseless, knocked out, etc.*, наприклад: By the time they got back to the town line, the front seat of the car was splashed with gore and Tommy **was unconscious** [S. King, p.278].

Отже, предикати емоційно-психічного стану зазвичай виражені дієсловом-зв'язкою + прикметник або дієприкметник II. Властивістю носія є

цілісний характер переживання стану.

2.3. Предикати «соціального статусу» людини, їхня функційна специфіка

Досліджуваний семантичний підтип предикатів інтегрує одиниці зі значенням сімейного або соціального статусу суб'єкта. Носій зреалізований іменником на позначення «народу», «нації».

1. Предикати сімейного статусу, виражені так: а) предикати зі значенням «бути одруженим / заміжньою» (*be (seem (to be), appear (to be), remain, look) married, wed, wedded, joined, a wife, a husband, a spouse*, наприклад: «*They're **married!***» *I gasped* [A. Conan Doyle, p. 45]; *The two communicated without words. They'd **been married** long enough for that, Ryan thought* [T. Clancy, p. 26]; «*Where is he?*», *she moaned. «He's **my husband, my husband.** I want to see him»* [A. Maclean, p. 98]; *The old woman **was his wife** ...or maybe his sister ... and he cursed me* [S. King, p. 16]; б) предикати зі значенням «бути неодруженим / незаміжньою» (*be (seem (to be), appear (to be), remain, look) single, unmarried, unwed, unwedded, wifeless, spouseless, unattached, free, celibate, a bachelor*, наприклад: *Others, again, spoke of some early love affair, and of a fair-haired girl who had pined away on the shores of the Atlantic. Whatever the reason, Ferrier **remained** strictly **celibate*** [A. Conan Doyle, p. 38]; *Hopley **was a bachelor*** [S. King, p. 48]; в) предикати зі значенням «бути у розлученні» (*be (seem (to be), appear (to be), remain, look) divorced, separated*, наприклад: «*They're both **married.** Well. Rowe's **semi-separated.** His wife stays home in Virginia. He gets around. Tends to drink too much*» [M. Crichton, p. 50]; г) предикати зі значенням «бути вдівцем / удовою» (*be (seem (to be), appear (to be), remain, look) widowed, a widow, a widower*, наприклад: *I am **a widow**, and my boy in the Navy has cost me much* [A. Conan Doyle, p. 26]; д) предикати зі значенням «бути зарученим (ою)» (*be (seem (to be), appear (to be), remain, look) engaged, betrothed, affianced, affianced, plighted, pledged, promised, afiance(e), etc.*, наприклад: «*Bill's oldest **is engaged.** He's going to marry her off to a young agent in the D.C. Field Office*» [T. Clancy, p. 116]; *Agatha – that's **my fiancée** – says it is a Joke in the servants' hall that it's*

impossible to wake the master [A. Conan Doyle, p. 81].

2. Предикати «залежного / незалежного стану»: а) предикати «залежного стану» (*be (seem, appear, remain, look) dependent (on), controlled (by), reliant* (дієслова-зв'язки стану + прикметники або дієприкметник II), наприклад: *A quick examination revealed him to be from Blagulon Kappa - he **was** a methane-breathing life form, **dependent** on his space suit for survival in the thin oxygen atmosphere of Magrathea* [D. Adams I, p. 81]; *In my view she's **far too reliant** on her parents for financial support. (Longman Dictionary of Contemporary English) depend (on, upon)* (дієслова); *We may meet again before all is over, and then again of course we may not. That **depends** on your luck and on your courage and sense; and I am sending Mr. Baggins with you* [J.R.R. Tolkien, p. 57]; б) предикати «незалежного стану» (*be (seem, appear, remain, look) free, independent, self-governing, self-reliant, autonomous, sovereign, uncontrolled, separate (from), liberated (from)* (дієслова-зв'язки стану + прикметники, дієприкметники II або I). Наприклад: *The Men of Bree **were** brown-haired, broad, and rather short, cheerful and **independent**: they belonged to nobody but themselves...* [J.R.R. Tolkien I, p. 91].

3. Предикати «майнового стану»: а) предикати зі значенням «бути багатим» (*be (seem, appear, remain, look) rich, wealthy, affluent, opulent, prosperous, well-to-do, well-off, well-provided-for, moneyed, in clover, on velvet, loaded, wellheeled*, наприклад: *They still thrive on the trade that came up the great river from the South...; but in the great days of old, when Dale in the North was rich and prosperous, they **had been wealthy** and powerful,....* [J.R.R. Tolkien, p. 79]; б) предикати зі значенням «бути бідним» (*be (seem, appear, remain, look) poor, indigent, penniless, impoverished, needy, beggarly, impecunious, insolvent, moneyless, destitute, in want, in need, poverty-stricken, badly off, necessitous, poor as a church mouse, straitened, pinched, in reduced circumstances, financially embarrassed, down-and-out, out of pocket, ruined, bankrupt, broke, hard up, short, poorly off*, наприклад: *Harry couldn't think of anyone who deserved to win a large pile of gold more than the Weasleys, who **were** very nice and **extremely poor*** [J. Rowling III, p. 4]; *«I **am not poor**», Jack told the Rabbit «But I married my wife for*

love, not money. Only a fool does that» [T Clancy, p. 273].

Отже, тип предикатів «соціального статусу людини» містить одиниці, які позначають сімейний або соціальний статус суб'єкта. Суб'єкти в пропозиціях із предикатами цього типу загалом виражені іменниками, тоді як предикати, що належать до цього семантичному типу, зазвичай постають як поєднання дієслова-зв'язки з прикметником, дієприкметником II, або іменником, або дієсловом.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження семантико-функційного потенціалу стану суб'єкта в сучасному англomовному дискурсі дозволило сформулювати такі висновки:

1. Досліджено проблему лінгвістичної сутності предикатів стану суб'єкта в англійській мові. Установлено, що поняття «предикат» є складним і багатограним; воно займає особнє місце в лінгвістиці, та підлягає кваліфікуванню за допомогою лінгвістичних термінів. У мовознавстві відомі спроби систематизувати предикати, відштовхуючись як від їхнього значення, так і граматичних параметрів. Незважаючи на розбіжності в трактуванні, можна говорити про ітке диференціювання одиниць на позначення дії, стану, якості (властивості), процесу та події.

2. Предикати стану як особний підтип предикатів інтегрують набір диференційних рис, що неспростовно відрізняють їх від інших груп. До їхнього складу хараховують тимчасову локалізованість та актуалізацію ознаки, статальність і неконтрольованість.

3. З'ясовано специфіку лексико-граматичної репрезентації статальних предикатів в англійській мовній картині світу. Розглянуто семантичний діапазон предикатів на позначення стану суб'єкта в англійській мові. При дослідженні предикатів цього зразка зроблено спробу виділити семантичні ознаки, які є релевантними для всього обсягу одиниць такого типу.

4. Визначено функційний потенціал предикатів на позначення стану суб'єкта-носія в англійській мові. При розгляді морфологічних ознак предикатів стану суб'єкта схарактеризовано основні конструкції, за участі яких мови отримують реалізацію на формально-граматичному рівні. Такими конструкціями є а) поєднання дієслів-зв'язок із прикметниками, дієприкметниками II або іменниками; б) дієслова у різних видo-часових формах.

При аналізі дієслів-зв'язок, які є компонентами формально-синтаксичного

присудка, ранжовано групу дієслів-зв'язок стану. До цієї групи належать одиниці *be, seem, appear, remain, stay, lie, sit, stand, hang, look, feel, smell, taste, sound*, а також ті дієслова, що іноли виконують функцію зв'язки залежно від того, до якого семантичному типу належить розглядуваний предикат стану.

Як наслідок проведеного дослідження, вдалося виокремити й покласифікувати такі предикати стану носія в сучасній англійській мові: а) предикати фізичного, фізіологічного стану істоти; б) предикати психоемоційного стану носія; в) предикати соціального статусу людини; г) предикати фізичного стану довкілля; д) предикати «ставлення».

5. Для деяких станів локалізованість в певній частині тіла носія є обов'язковою. У цьому разі предикати виражаються поєднанням дієслова-зв'язки з прикметником або дієприкметником II, а також різними ідіоматичними виразами, які поєднано з дієсловами-зв'язками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

- 1.Алісова Т. Б. Нариси синтаксису сучасної італійської мови (Семантична і граматична структура простого речення). Москва : Вид-во Московського університету, 2016. 293 с.
- 2.Арутюнова Н. Д. До проблеми функціональних типів лексичного значення. Аспекти семантичних досліджень. Київ : Наука, 2015. С. 156-249.
- 3.Арутюнова Н. Д. Лінгвістичні проблеми референції. Нове у зарубіжній лінгвістиці. Вип. 13. Київ : Веселка, 2012. С. 5-40.
- 4.Арутюнова Н. Д. Логічні теорії значення. В кн. : Принципи і методи семантичних досліджень. Київ : Веселка, 2016. 377 с.
- 5.Арутюнова Н. Д. Пропозиція і її сенс. Київ : Наука, 2016. 383 с.
- 6.Арутюнова Н. Д. Типи мовних значень : Оцінка. Подія. Факт. Київ : Наука, 2018. 341 с.
- 7.Арутюнова Н. Д., Ширяєв Є. Н. Пропозиція. Буттєвий тип. Київ : Мова, 2013. 198 с.
- 8.Барамігіна І. Б. Семантика і синтаксис предикативу стану, відносин і оцінки : дис ... канд. філол. наук: 10.02.01. Харків : Освіта, 2016. 271 с.
- 9.Блох М. Я. Теоретична граматики англійської мови : підручник. Київ : Вища. школа, 2014. 381 с.
- 10.Блох М. Я. Теоретичні основи граматики : посібник. Київ : Вища школа, 2013. 160 с.
- 11.Болдирєва М. М. Поєднання to be і дієприкметника II зі значенням результативного стану в сучасній англійській мові : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Київ : Наука, 2015. 23 с.
- 12.Булигіна Т. В. До побудови типології предикатів. Семантичні типи предикатів. Київ : Основа, 2012. 85 с.
- 13.Бурлакова В. В. Синтаксичні структури сучасної англійської мови. Москва : Просвіта, 2014. 112 с.

- 14.Буряков М. А. До питання про емоцій і засобів їх мовного вираження. ВЯ, 2019. № 3. С. 47-59.
- 15.Васильєв Л. М. Семантика дієслова. Київ : Вища школа, 2015. 184 с.
- 16.Виноградов В. В. Українська мова (граматичне вчення про слово). Київ : Вища школа, 2012. 613 с.
- 17.Виноградов В. В. Обрані праці, Дослідження у граматиці. Київ : Наука, 2015. 559 с.
- 18.Вольф Є. М. Стан і ознаки : Оцінка станів. Семантичні типи предикатів. Київ : Наука, 201. С. 320-338.
- 19.Вольф Є. М. Функціональна семантика оцінки. Київ : Едіторіал, 2012. 280 с.
- 20.Воронцова Т. В. Семантико-синтаксична організація буттєвої пропозиції : автореф. дис канд. філол. наук. Львів, 2014. 17 с.
- 21.Григорович Л. А., Марцинковська Т. Д. Педагогіка і психологія : навч. посіб. Київ : Гардарики, 2013. 480 с.
- 22.Гуревич В. В. Модальна актуалізація смислових компонентів пропозиції і слова. Наук. доп. вищ. шк. : Філол. науки, 2015. С. 50-54.
- 23.Гуревич В. В. Модальність і семантика дієслівного виду. Питання мовознавства. Київ : Основа, 2016. № 2. С. 71-78.
- 24.Гуревич В. В. Модальність, ціннісне значення, референція. Записки мовознавства. Київ : Основа, 2017. № 6. С. 95-99.
- 25.Гуревич В. В. Про будову лексичного значення. Проблеми мовознавства та теорії англійської мови. Київ : Основа, 2016. Вип. 3. С. 31-45.
- 26.Гуревич В. В. Про елементарні і похідні модальності. Проблеми мовознавства та теорії англійської мови. Київ : Основа, 2016. Вип. 2. С.60-88.
- 27.Гуревич В. В. Проблеми семантичної похідної в граматиці : автореф. дис. наукового ступеня д-ра філологіч. наук (10.02.14). Київ : Основа, 2017. 26 с.
- 28.Гуревич В. В. Семантична похідність в граматиці. Київ : Основа, 2017.

101 с.

- 29.Гуревич В.В, Семантико-граматичні групування англійських дієслів. Київ : Основа, 2013. С. 113-123.
- 30.Гуревич В. В. Теоретична граматики англійської мови : навч. посіб. Київ : МПДУ, 2011. 105 с.
- 31.Єнікєєв М. І. Загальна та соціальна психологія : підручник. Київ : НОРМА, 2012. 611 с.
- 32.Есперсон О. Філософія граматики. Київ : Едіторіал, 2012. 408 с.
- 33.Залізник Г. А. Дослідження за семантикою предикатів внутрішнього стану. Munchen: Verlag Otto Sagner, 2012. 201 с.
- 34.Золотова Г. А. Нарис функціонального синтаксису українсьї мови. Київ : Наука, 2013. 351 с.
- 35.Золотова Г. А. Комунікативні аспекти українського синтаксису. Київ : Наука, 2012. 368 с.
- 36.Ізард Керрол Е. Емоційний контакт. Наука і життя, 2017. № 12. С. 112-121.
- 37.Ізард Керрол Е. Емоції людини. Москва : Вид.-во МГУ, 2010. 439 с.
- 38.Ільїш Б. А. Будова сучасної англійської мови : підручник. Львів : Просвіта, 2011. 365 с.
- 39.Йорданська Л. Н. Спроба лексикографічного тлумачення групи українських слів зі значенням почуттів. Машинний переклад і прикладна лінгвістика. Київ, 2013. Вип 13. С. 3-26.
- 40.Камалова А. А. Лексика багатозначно стану в сучасній українській мові : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.11. Львів, 2014. 184 с.
- 41.Камалова А. А. Семантичні типи предикатів стану в системному і функціональному аспектах : дис д-ра філол. наук: 10.02.11. Львів, 2015. 485 с.
- 42.Касевич В. Б. Семантика. Синтаксис. Морфологія. Київ : Наука, 2017. 309 с.
- 43.Касевич В. Б. Мовні структури і когнітивна діяльність. Мова і

- когнітивна діяльність. Київ : Наука, 2016. С. 8-18.
44. Левітов Н. Д. Про психічні стани людини. Львів : Просвіта, 2014. 344 с.
 45. Ліч Дж., Свартвік Я. Комунікативна граматики англійської мови : посібник. Львів: Просвіта, 2013. 304 с.
 46. Лук А. Н. Емоції і почуття. Київ : Знання, 2012. 78 с.
 47. Моїсєєва В. Л. Дієслівні предикати стану особи в українській мовній картині світу : дис. канд, філол. наук: 10.02.14. Харків, 2015. 147 с.
 48. Пешковський А. М. Синтаксис в науковому освітленні. Київ : Освіта, 2016. 176 с.
 49. Селіверстова О. Н. Семантичні типи предикатів. Київ : Наука, 2012. 361 с.
 50. Смирницький А. І. Лексикологія англійської мови. Київ : Освіта, 2016. 273 с.
 51. Смирницький А. І. Морфологія англійської мови. Київ : Освіта, 2015. 440 с.
 52. Степанов Ю. С. Імена. Предикати. Пропозиції. Київ : Наука, 2016. 360 с.
 53. Степанов Ю. С. До універсальної класифікації предикатів. Вісник освіти, 2013. Т. 39. № 4. С. 34-47.
 54. Чейф, Уоллес Л. Значення і структура мови. Білорусь : БГК ім. І.А. Бодуена де Куртене, 2015. 428 с.
 55. Шапілова Н. І. Зі спостережень над групою дієслів зі значенням почуття, що викликається у об'єкта. Питання лексики і граматики української мови. Вип. 2. Харків, 2014. С. 95-100.
 56. Шатуновский І. Б. Семантична структура пропозиції, «зв'язка» і нереферентні слова. Зап. мовознавства. Львів, 2013. № 3. С. 76-85.
 57. Щерба Л. В. Про частини мови. Вибрані роботи. Київ, 2017. С. 63-84.
 58. Щерба Л. В. Мовна система і мовна діяльність. Київ : Знання, 2014. 265 с.
 59. Ярцева В. Н. Лінгвістичний енциклопедичний словник. Київ :

Енциклопедія, 2016. 685 с.

- 60.**Adams D. The Hitch Hiker's Guide to the Galaxy. Ballantine Books, N.Y., 2015. 83 p. (Adams I).
- 61.**Adams D. The Restaurant at the End of the Universe. Ballantine Books, N.Y., 2017. 97 p. (Adams II).
- 62.**Aijmer Karin Some Aspects of Psychological predicates in English. Stockholm Studies in English. Stockholm, 2012. 131 p.
- 63.**Alexander L. G. Longman English Grammar. Longman Group UK Limited, 2018. 374 p.
- 64.**Biber D., Johansson S., Leech G., Conrad S., Finegan E. Longman Grammar of Spoken and Written English. Pearson Education limited, 2017. 1204 p.
- 65.**Bradbury R. The October Game. Panther Books, London, 2016. 55 pp.
- 66.**Bradbury R. The Veldt. Panther Books, London, 2017. 99 pp.
- 67.**Bresnan Joan The Mental Representation of Grammatical Relations. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2013. 874 p.
- 68.**Chomsky, Noam Aspects of the Theory of Syntax. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2015. 275 p.
- 69.**Clancy T. Patriot Games. Penguin Books, N.Y., 2015. 303 pp.
- 70.**Clancy T. Rainbow Six. Penguin Books, N.Y., 2017. 600 pp.
- 71.**Clancy T. Red Rabbit. Penguin Books, N.Y., 2014. 325 pp.
- 72.**Clarke A. 2011 : A Space Odyssey. Colombo, Shri Lanka, 2013. 96 pp. (Clarke I).
- 73.**Clarke A. 3001 : The Final Odyssey. Colombo, Shri Lanka, 2013. 94 pp. (Clarke II).
- 74.**Clarke A. The Fountains of Paradise. Colombo, Shri Lanka 2013. 121 pp. (Clarke III).
- 75.**Collins Cobuild Grammar Patterns 1 Verbs. The University of Birmingham, 2016. 650 p.
- 76.**Collins P., Hollo C English Grammar : an introduction. Macmillan Press Ltd, 2014. 268 p.

77. Collins English Dictionary. Harper Collins Publishers, 2017. 1785 p.
78. Collins Pocket Thesaurus. Harper Collins Publishers, 2012. 498 p.
79. Curme G. O. English Grammar. N. Y. i Barnes & Noble, 2016. 308 p.
80. Crichton M. Rising Sun. G.P. Putnam's Sons, N.Y., 2018. 194 p.
81. Doyle A. C. A Study in Scarlet. Modern Classics. Dell Publishing, London, 2016. 228 pp.
82. Doyle A.C. The Return of Sherlock Holmes: A Collection of Sherlock Holmes Adventures. Modern Classics. Dell Publishing, London, 2016. 156 p.
83. Downing A., Locke Ph. A University Course in English Grammar. Prentice Hall International (UK) Ltd., 2012. 652 p.
84. Eastwood J. Oxford Guide to English Grammar. Oxford University Press, 2015. 290 p.
85. Fillmore, Charles J. The Case for Case. Universals in Linguistic Theory, ed. by Emmon Bach and Robert T. Harms. New York ; Holt, Rinehart and Winston, 2015. 188 p.
86. Fowles J. The French Lieutenant's Woman. Triad/Granada, 2015. 399 p.
87. Fowles J. A Maggot. Little, Brown and Company, USA, 2017. 455 p.
88. Gardner J. Fire and Dust. Ballantine Books, N.Y., 2018. 181 p.
89. Grisham J. The Brethren. Dell Publishing, New York, 2014. 440 p.
90. Grisham J. The Summons. Dell Publishing, New York, 2012. 373 p.
91. Greenbaum S., Quirk R. A Student's Grammar of the English Language. Longman Group UK Limited, 2017. 490 p.
92. Gordon E. M., Krylova I. P. A Grammar of Present - Day English. M. , Vyssaja skola, 2012. 332 p.
93. Halliday M. A. K. System and Function in Language. London : Oxford Univ. Press, 2016. 250 p.
94. Hemingway E. A Farewell to Arms. Progress Publishers Moscow, 2016. 320 p.
95. Hubbard R. The Invaders Plan. HarperCollins Publishers. London, 2015. 248 p.

- 96.**Irving J. Setting Free the Bears. N.Y. Pocket Books, 2018. 397 p.
- 97.**Irving J. The 158-pound Marriage. Black Swan, London, 2011. 325 p.
- 98.**Irving J. The Fourth Hand. Black Swan, London, 2012. 390 p.
- 99.**Irving J. The Hotel New Hampshire. N.Y. : Pocket Books, 2017. 450 p.
- 100.** Jackson H. Grammar and Meaning. A Semantic Approach to English Grammar. Longman, London & New York, 2012. 292 p.
- 101.** Jespersen O. A Modern English Grammar on historical principles. Copenhagen, 2010. P.5 vol.4. 528 p.
- 102.** Kimball J.P. The Formal Theory of Grammar. University of California, Santa Cruz, Prentice-Hall, Inc., 2013. 127 p.
- 103.** King S. The Tommyknockers. Headline Book Publishing PLC, Birmingham, 2016. 408 p.
- 104.** King S. Thinner. Headline Book Publishing PLC, Birmingham, 2017. 125 p.
- 105.** Lakoff G. Latin Syntax. 2018. 240 p.
- 106.** Landvoort R.W. A Handbook of English Grammar. Longmans, Green and CO, London, 2017. 351 p.
- 107.** Ludlum R. The Bourne Identity. Warner Books, N.Y., 2013. 299 p.
- 108.** Longman Dictionary of American English. Addison Wesley Longman, 2017. 934 p.
- 109.** Longman Dictionary of English Language and Culture. Addison Wesley Longman, 2018. 1568 p.
- 110.** MacLean A. Bear Island. G.P. Putnam's Sons, N.Y., 2015. 156 p.
- 111.** Maugham W.S. Cakes and Ale: or the Skeleton in the Cupboard. Moscow Progress Publishers, 2015. 237 p.
- 112.** Macmillan English Dictionary for Advanced Learners. International Student Edition. Macmillan Publishers Limited, Oxford, 2012. 1692 p.
- 113.** Orwell G. Nineteen Eighty-Four. Penguin Books, England, 2013. 326 p.
- 114.** Properties, Types and Meaning. Volume 1 : Foundational Issues. Edited by G. Chierchia. Dordrecht, Kluwer Academic Publishers, 2017. 258 p.

115. Roget's College Thesaurus in Dictionary Form. A Signet Book, New American Library, 2018. 572 p.
116. Roget's Interactive Thesaurus, First Edition (v. 1.0.0). Lexico Publishing Group, LLC.
117. Rowling J. K. Harry Potter and the Sorcerer's Stone. Warner Books, N.Y., 2012. 126 p. (Rowling I).
118. Rowling J. K. Harry Potter and the Prisoner of Azkaban. Warner Books, N.Y., 2013. 173 p. (Rowling II).
119. Sandmann M., Subject and Predicate, Edinburgh, 2014. 270 p.
120. Swan M. Practical English Usage. Oxford University Press, 2018. 473 p.
121. The American Century Thesaurus. Warner Books Paperback Edition, 2017. 516 p.
122. The Comprehensive Grammar of the English Language. Longman Group UK Limited, 2011. 490 p.
123. Theodore B. Formal Predicates and Temporal Arguments. Oxford University Press 2014. 156 p.
124. Tolkien J. R. R. The Fellowship of the Ring. The Lord of the Rings. Part 1. Harper Collins Publishers. London, 2017. 535 p. (Tolkien I)
125. Tolkien J. R. R. The Hobbit. Harper Collins Publishers. London, 2018. 124 p.
126. Tolkien J. R. R. The Two Towers. The Lord of the Rings. Part 2. Harper Collins Publishers. London, 2017. 439 p. (Tolkien II).
127. Tolkien J. R. R. The Return of the King. The Lord of the Rings. Part 3. Harper Collins Publishers. London, 2017. 554 p. (Tolkien III).
128. Vendler Z. Linguistics in Philosophy. Ithaca, 2018. 199 p.
129. Wierzbicka A. The Case for Surface Case. Arm Arbor, 2015. 165 p.
130. WordNet 2.0 Vocabulary Helper. URL : <http://poets.notredame.oc.jp>.